Numĕrul 10 Banĭ

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI 15 ALE FIE-CĂREI LUNI SI SE PLATESC TOT-DEAUNA 'NAINTE

In **Bucurescĭ** la casa Administraţiei
Din **Judeţe** şi **Streinĕtate** prin mandate postale.
Un an în ţară 30 lei; în streinĕtate 50
Şese lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13
LA PARIS, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la **kioşcul No. 117, Boulevard St.-Michel.**

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

Numĕrul 10 Banĭ

ANUNCIURILE

Din **BUCURESCĬ** şi **JUDEŢE** se primesc **direct** la administraţie.
Din **PARIS** la *Agenţia Liberă*, C. Adam şi *Agenţia Havas.*
Din **STREINĔTATE,** direct la administraţie şi **la toate Oficiile de publicitate.**
Anunciuri la pagina IV . . . 0,30 b. linia
„ „ „ III . . . 2,— lei „
„ „ „ II . . . 3,— lei „
Inserţiunile şi Reclamele 3 lei rândul

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAŢIA : Strada Nouă, 10 | **Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ** | **REDACŢIA : Strada Nouă, 10**

SUS SA LOVIM

Convorbirea cu D. Crispi

IMPARATII SI REGII

Spitalele noastre din provincie

IOAN CREANGA

Omor pentru o bucata de funie

DINŢII OMULUI

Sahabaham XXVII si primul seu ministru

SOLDATII DESNADAJDUIREI

Bucurescĭ 19 Septembre

Sus să lovim

Confratele meŭ *Dunăreanul*, în articolul sĕŭ de alaltă-erĭ, zicea: *De două-zecĭ şi cincĭ de ani încoace, adică de când domneşte Carol I, nu a fost nicĭ o schimbare ministerială, care să fie provocată prin jocul normal şi firesc al instituţiunilor noastre constituţionale.*

Pentru a dovedi cu fapte cât de netăgăduit este acest adevĕr, voiŭ lua astă-zĭ pe rând principalele ministere ce s'aŭ succedat la putere de la 1866 pâna la guvernul actual, şi lectoriĭ meĭ sĕ vor încredinţa că nicĭ unul nu a fost rĕsturnat de majoritatea unuia din Corpurile noastre legiuitoare.

Voiŭ începe cu primul minister al luĭ I. C. Brătianu din 1868 care era susţinut de o puternică majoritate căreĭ datorim concesiunea Strusberg. Senatul fu disolvat, căcĭ refuzase acest vot ministeruluĭ; şi ţara, pe atuncĭ docilă până la servilism, a trimis în Senat o majoritate guvernamentală ce nu sĕ putea asemăna decât cu sora eĭ maĭ mică în Cameră.

Cu toate acestea, ministerul I. C. Brătianu a căzut.

Pentru ce?—Pentru că cabinetul din Berlin începuse a menagia pe Austro-Ungaria, în prevederea rezboiuluĭ pe care îl plănuia contra Francieĭ, şi nu voia ca România să neliniştească Monarchia Habsburgilor prin revendicarea Banatuluĭ şi a Transilvanieĭ.

I. C. Brătianu, susţinut de majorităţĭ în ambele Corpurĭ Legiuitoare, silit a se retrage în faţa unor combinaţiunĭ diplomatice contrarie intereselor noastre naţionale!

Şi pe Tronul Românieĭ Agentul şi Susţiitorul acestor combinaţiunĭ ale diplomaţieĭ streine! Ce ruşine!

Vine la 1871 ministerul luĭ Ion Ghica, singurul bărbat de Stat care a lăsat alegĕtorilor deplină libertate în exerciţiul drepturilor lor; şi el era susţinut de puternice majorităţĭ atât în Senat cât şi în Cameră.

Cu toate acestea ministerul Ion Ghica, ca şi cel precedent, a căzut.

Pentru ce?—Pentru că Ion Ghica nu a voit a vĕrsa sîngele unor tinerĭ generoşĭ carĭ nu aŭ putut suferi în tăcere îngâmfarea nemţască care celebra într'un mod zgomotos îngenuchiarea Francieĭ, insultând durerea Românilor.

Şi pe Tronul Românieĭ un Agent nemţesc, care lua parte la îngâmfarea nemţască şi insulta prin urmare durerea Românilor! Ce umilinţă!

Ministeruluĭ Ion Ghica succedă cabinetul Lascar Catargi, care, cu majorităţĭ trimise de prefecţĭ, dă Regeluĭ convenţiunea comercială cu Austro-Ungaria şi linia Ploeştĭ-Predeal, ambele promise de Carol I Împĕratuluĭ Franz-Iosef.

Cu toată supunerea sa, cabinetul Lascar Catargi a căzut în faţa majorităţilor sale.

Pentru ce? — Pentru că la 1876 guvernul conservator, într'un moment de mândră independenţă, a refuzat de a sĕ face orbul instrument al uneĭ politice streine hotărâtă la Reichstadt între Impĕraţiĭ Rusieĭ, Germanieĭ şi Austro-Ungarieĭ.

Şi pe Tronul Românieĭ un Agent nemţesc, supus ordinelor unuia din contractanţiĭ de la Reichstadt! Ce neruşinată contrazicere faţă cu politica urmată astă-zĭ tot de acel Agent nemţesc!

In fine, la 1876 vine la putere partidul liberal, personificat atuncĭ în persoana luĭ I. C. Brătianu. Evenimentele sunt prea proaspete în memoria fie-căruĭ Român pentru ca să am nevoe de a le maĭ reaminti.

După ce I. C. Brătianu compromite prestigiul partiduluĭ liberal, după ce sacrifică popularitatea de care se bucura, după ce în fine întină drapelul liberalismuluĭ, numaĭ şi numaĭ pentru a satisface nesăţioasele pofte ale Streinuluĭ Incoronat, care a fost sfîrşitul nemărginiteĭ sale puterĭ?

Nu a căzut de la putere, căcĭ când a dat demisia sa, nu i s'a primit, dar a fost congediat într'un mod ruşinos de Acela care îĭ datoreşte tot, şi majorităţile luĭ supuse la umilinţa de a vota budgetele unuĭ minister eşit din gangurile Curţeĭ de Casaţie şi din coridoarele Palatuluĭ.

Ce este guvernul de astă-zĭ toată lumea o ştie. El este o nouă ediţiune perfecţionată a colectivităţeĭ sub firma conservatoare.

Se vede dar într'un mod lămurit că sub Carol I Ţara nu a putut nicĭ odată resufla şi zice cuvîntul eĭ, că sistemul constituţional a fost şi este falşificat, că ministerele vin şi se duc după porunca din afară executată de Agentul Incoronat al politiceĭ germane.

Prin urmare, sub un asemenea regim, schimbările de cabinet nu aŭ nicĭ o însemnătate; o schimbare radicală spre bine nu poate veni de cât de jos în sus, adică dintr'o mişcare a poporuluĭ contra Monarchieĭ strĕine.

Boala e sus:
Sus să lovim.

Alex. V. Beldimanŭ.

TELEGRAME

VIENA, 18 Septembre.—Feld-mareşalul-locotenent Principele Rodolphe Lobkowitz e numit comandantul corpuluĭ al 4-lea de armată şi comandant militar la Budapesta. Generalul Nemethy e numit comandantul divizieĭ de cavalerie din Cracovia.

— *Politische Correspondenz* asigură, pe baza uneĭ corespondenţe ce primeşte din Belgrad, că demisiunea D-luĭ Dokicĭ din sarcina de preceptor al Regeluĭ Alexandru a fost provocată de Regele Milan care voeşte să izoleze pe fiul sĕŭ de influenţele radicale; guvernorul n'a primit comunicare despre această demisiune de cât după ce ea a fost primită.

BERLIN, 18 Septembre. —„Gazeta Germanieĭ de Nord" zice că D-niĭ de Caprivi şi Kalnoky ar fi vorbit la Rohustock şi despre chestiunea economică, dar speranţele unor consecinţe concrete nu sunt încă justificate.

COPENHAGA, 18 Septembre.— La alegerile pentru Landsthing s'aŭ ales şi 2 democraţĭ socialiştĭ; socialiştiĭ intră pentru întâia oară în Camera înaltă.

CONSTANTINOPOL, 18 Septembre. Amiralul Duperre a sosit pe vasul „Forbin" excortat de „Vautour" şi însoţit de 120 ofiţerĭ; el a fost salutat la Darnanele, în numele Sultanuluĭ, de către Izzed Paşa care a venit să 'l întâmpine pe yahtul imperial „Izzedin". Amiralul va sta 5 zile la Constantinopol.

Impăratĭ şi Regĭ

Impĕratul voiajor

VIENA, 48 Septembre. — Ziarul *Wiener Abend Post* salută într'un mod călduros sosirea Impĕratuluĭ Wilhelm la Viena; el declară că popoarele din Austro-Ungaria nu vor uita nicĭ odată cuvintele pronunţate la Gravenstein despre relaţiunile de amiciţie, despre intimitatea şi confraternitatea de arme a celor două ţĕrĭ; — locuitoriĭ imperiuluĭ vor striga mâine într'un singur glas: „Trăiască oaspele şi amicul Impĕratuluĭ nostru! Trăiască Wilhelm!...

TRAKEHNEM. (Prusia), 18 Septembre. — Impĕratul Wilhelm a sosit; poporaţiunea i-a făcut o primire entusiastă; la orele 12 d. a., a plecat la Viena.

Regele muribund

HAGA, 18 Septembre. — Se anunţă din isvor autorizat că indispoziţia Regeluĭ provine din cauza unor simptome nefretice, carĭ aŭ produs o excitaţiune nervoasă şi în urmă o mare indispoziţie. M. Sa n'a lucrat de Sâmbătă, dar mediciĭ chemaţĭ la consult, aŭ putut constata că bolnavul va putea să-şĭ reia în curînd ocupaţiunile.

Doctorul Vinkhnyzen s'a întors la Haga.

Doĭ regĭ *in partibus*

BELGRAD, 18 Septembre. — Regiĭ Milan şi Alexandru aŭ mers ierĭ la lagărul de lângă Belgrad.

Regele pe ducă

LISABONA, 18 Septembre.—Regele a făcut o plimbare în grădinile castelului de la Cintra; M. S. a primit pe d-l Martens Ferrao, reţinêndu-l la masă. D-l Martens Ferrao a primit să formeze cabinetul; se asigură că el va lua ministerul afacerilor streine şi Contele de Casal Ribeiro pe cel de interne.

Spitalele noastre din Provincie

Nu ne putem plânge că nu sîntem pe o treaptă destul de înaintată în ceea ce priveşte civilizaţia modernă faţă cu occidentul. Numaĭ într'un timp relativ destul de scurt, câte îmbunătăţirĭ nu s'aŭ făcut la noĭ în ţară.

Până acum 20 de anĭ în urmă nu puteaĭ călători ca astă-zĭ, ci trebuia să mergĭ cu trăsura; aşa de pildă de la Iaşĭ până la Bucureştĭ mergeaĭ câte 3 şi 4 sĕptămânĭ, şi la plecare îţĭ luaĭ ziua bună par'că aĭ fi mers pe lumea cea-laltă, neştiind ce se poate întâmpla în cursul uneĭ lunĭ de drum; dar astă-zĭ, avem în maĭ toată ţara drum de fer, aşa că în 24 ore poţĭ cutreera ţara de la un capăt la cel-alt; avem poştă regulată, telegraf, etc., etc. Pe lângă toate acestea, instituţiunile de binefacere încă n'aŭ rĕmas maĭ pe jos, aşa ne-am înbogăţit cu o sumă de spitale, nu'ĭ vorbă maĭ trebue şi maĭ multe, dar să ne mulţumim deocam-dată cu câte avem şi să sperăm că se vor înmulţi.

Ce poate fi maĭ folositor pentru populaţiunea proletară, stoarsă de muncĭ şi necaz, şi care din nenorocire este şi la noĭ în numĕr destul de mare, pentru căutarea sănătăţeĭ în caz de boală, dacă nu un spital? Alt-fel zecimĭ de oamenĭ sĕracĭ ar fi condamnaţĭ a muri pe drumurĭ. Avem spitale, foarte bine: să vedem ce folos aduc aceste instituţiunĭ de bine-facere.

Spitalele aŭ un numĕr hotărît de paturĭ, aşa că nu se poate primi *nicĭ unul* peste numĕr; şi care paturĭ, în cele maĭ multe cazurĭ, sunt pline cu bolnaviĭ din oraş ceĭ maĭ favoriţĭ: ba o slugă a prefectuluĭ, saŭ a cutăruĭ prieten al mediculuĭ, etc. Dacă se întêmplă că sunt 2, 3 maĭ mulţĭ şi adesea aceştia sunt ţĕranĭ, eĭ sunt întêmpinaţĭ cu: „Nu'ĭ loc, du-te de te caută acasă cu babele", saŭ dacă se întêmplă să fie primit, aceasta e după ce bolnavul stă la uşa cancelaţieĭ de primire *câte 5 şi 10 zile!*

In unele din aceste instituţiunĭ de bine-facere bolnaviĭ sunt *trataţĭ foarte rĕŭ*, la cea maĭ mică plângere li se rĕspunde cu sudalm şi ameninţare de a fi dat afară pentru că, de, doar e căutat *degeaba*, nu plăteşte vizită, doctorul uită atuncea că are *leafă* care tot de pe *spetele sĕracilor* e strînsă; aşa că mulţĭ bolnavĭ, din această cauză şi din cauza nutrimentuluĭ de multe orĭ prost şi neîndestulĕtor—căcĭ la spital se dă cu porţia, şi dacă e cum-va în stare să mănânce ceva maĭ mult, maĭ cu seamă când bolnavul suferă de o boală externă, şi mâncarea e permisă cât de mult la cele maĭ multe bolĭ de această natură, nu i se dă—bolnaviĭ părăsesc de timpuriŭ patul spitaluluĭ ieşind **ameliorat.**

Căutaţĭ statisticile spitalelor, maĭ cu seamă a celor de mâna a doua şi a treia, şi veţĭ găsi numĕrul amelioraţilor întreit şi încincit de cât cel al însănătoşiţilor!!

Afară de acestea, la multe spitale se află numaĭ câte un singur medic, care maĭ ocupă încă măcar o funcţie, aşa că spitalul e maĭ mult singur de cât în paza mediculuĭ; iar la cele la care se află şi câte un medic secondar, lasă că aceştia sunt recrutaţĭ dintre ceĭ *maĭ novicĭ şi fără experienţă*, spitalul de multe orĭ rĕmâne pe mâna acestora; căcĭ medicul primar saŭ că e efor al spitaluluĭ şi face ce vrea fără să fie controlat, saŭ că se duce la băĭ în baza unuĭ concediŭ, saŭ că e ocupat cu politica militantă a partidelor, saŭ cu a face intrigă între aceĭ ce nu sunt de părerea politică a culoareĭ luĭ, etc., aşa că spitalul cu 40 saŭ 50 bolnavĭ, rĕmâne pe mâna unuĭ medic eşit de unu saŭ doĭ anĭ de pe băncile facultăţeĭ.

Şi aicea aţinete, aceştia voind să pozeze în mare doctor, fac ce vor cu bieţiĭ bolnavĭ carĭ, în multe rândurĭ, sunt victima ignoranţeĭ lor pentru că aceştĭ doctorĭ învaţă pe pielea lor; alţiĭ voind a arăta că sunt pe lângă buni (?) medicĭ şi *marĭ hirurgĭ*, un fel de urmaşĭ aĭ luĭ Billorth (?) tae, amputează mânĭ saŭ picioare când nu trebue şi nu pe locul nemerit, aşa că după câte-va zile maĭ tae de jur împrejur câte o bucată de carne cangrenisită tot din cauza ignoranţeĭ mediculuĭ şi la urmă saŭ că bietul bolnav moare, saŭ, dacă vede că nu se îndreptează degrabă, îl trimete *ameliorat* a casă!!

Nu zicem că toate spitalele sunt ast-fel, sînt şi excepţiunĭ, dar cele maĭ multe fiind-că nu se află nicĭ în Bucureştĭ, nicĭ Iaşĭ saŭ în alt oraş maĭ mare, sunt aşa cum le-am descris.

Eĭ bine, la ce ne folosesc aceste instituţiunĭ de bine-facere numite Spitale, de alt-fel de mare folos, dacă ceĭ ce sunt chemaţĭ să ne dea ajutorul lor pentru a ne scăpa viaţa din pericol, nu se pricep, şi în loc să ne dreagă de multe orĭ ne strică aşa de rĕŭ că e cu neputinţă a repara.

In strĕinătate găseştĭ la spitale dintre mediciĭ ceĭ maĭ savanţĭ chiar somităţile medicale; dar la noĭ, afară de câte-va excepţiunĭ, cu părere de rĕŭ găseştĭ contrariul, din care cauză sărăcimea şi maĭ cu seamă ţĕranul fuge de spital şi preferă a se căta cu babele şi cu leacurĭ băbeştĭ carĭ de multe orĭ îĭ trimet pe cea lume. Aceasta e şi cauza boalelor şi mortalităţiĭ celeĭ marĭ la ţară.

N'ar fi oare deja timpul să ne gândim maĭ mult la aceste instituţiunĭ şi să le dăm pe mâna unor oamenĭ carĭ aŭ dat probe că sunt capabilĭ de aşa ceva.

S. Moisiu.

Convorbirea cu d-nul Crispi

Riforma din Roma, ziar guvernamental, zice că, înainte chiar de a cunoaşte textul conversaţiuneĭ cu D. Crispi publicată de *Figaro* şi ne judecând de cât numaĭ după darea de seamă ce s'a trimis prin telegraf, poate declara că destăinuirile corespondentuluĭ ziaruluĭ parisian conţin maĭ multe neexactităţĭ grave maĭ cu seamă în ceea ce priveşte câte-va părerĭ atribuite d-luĭ Crispi şi carĭ sunt departe de adevĕr.

IOAN CREANGA

Soacra cu treĭ nurorĭ

Poveste

Era o dată o babă, care avea treĭ feciorĭ nalţĭ ca nişte brazĭ şi tarĭ de vîrtute, dar slabĭ de minte.

O răzeşie destul de mare, casa bătrânească cu toată pojijiea eĭ, o vie cu livede frumoasă, vite şi multe păsărĭ alcătuiaŭ gospodăria babeĭ. Pe lângă acestea maĭ avea strânse şi părăluţe albe pentru zile negre; căcĭ lega paraoa cu zece nodurĭ şi tremura dupe ban.

Pentru a nu rezleţi feciorii de pe lângă sine maĭ cumpără încă două case alăturĭ, una la dreapta şi alta de-a stânga celeĭ bătrâneştĭ. Dar tot atuncĭ luă hotărîre nestrămutată a ţinea feciorii şi viitoarele nurorĭ pe lângă sine—în casa bătrânească—şi a nu orîndui nimic pentru împăţeală până aproape de moartea sa. Aşa făcu; şi-l rîdea inima babeĭ, de bucurie, când gândea numaĭ cât de fericită are să fie ajutată de feciorĭ şi mângâiată de viitoarele nurorĭ. Ba de multe orĭ zicea în sine: „Voiŭ privighea nurorile, le-oiŭ pune la lucru, le-oiŭ struni şi nu le voiŭ lăsa nicĭ un pas a eşi din casă, în lipsa feciorilor meĭ. Soacră-mea—fi'eĭ ţĕrîna uşoară!— aşa a făcut cu mine. Şi bărbatu-meŭ—Dumnezeŭ să-l erte!— nu s'a putut plânge că l'am înşelat, saŭ i-am risipit casa;... deşi câte odată eraŭ bănuelĭ..., şi mă probozea... dar acum s'aŭ trecut toate!"

Toţĭ treĭ feciorii babeĭ umblaŭ în cărăuşie şi câştigaŭ mulţĭ banĭ. Celuĭ maĭ mare îĭ veni vremea de însurat, şi baba simţind asta, umbla val vîrtej să-ĭ găsească mireasă; şi în cincĭ, şase sate, abia, abia putu nemeri una după placul eĭ: nu prea tînără, nalta şi uscăţivă, însă robace şi supusă. Feciorul nu eşi din hotărîrea maică-sa, nunta se făcu şi baba îşĭ luă cămaşa de soacră; ba încă netăiată la gură: care însemnează că soacra nu trebue să fie cu gura mare şi să tot cârtească de toate celea.

După ce s'a sfîrşit nunta, feciorii s'aŭ dus la treaba lor, ear nora rĕmase cu soacra. Chiar în acea zi, către seară, baba începu să pue la cale viaţa nurori-sa. Pentru babă, sita nouă nu maĭ avea loc în cuiŭ. De ce mi-am făcut cleşte? Ca să nu mă ard, zicea ea. Apoĭ se suie iute în pod şi scoboară iute de acolo un ştiubeiŭ cu pene rĕmase tocmaĭ de la rĕposata soacră-sa, nişte chite de cânipă şi vre-o două dimerliĭ de pâsat.

— Eată ce m'am gândit eŭ, noro, că poţĭ lucra nopţile. Pioa-l în căsoea de alăture, fusele în oboroc sub pat, iar furca după horn. Când te-ĭ sătura de strujit pene, veĭ pisa mălaiŭ; şi când o veni bărbatu-tĕŭ de la drum, vom face plachie cu costiţe de porc de cele

afumate, din pod, şi Doamne, bine vom mânca! Acum de-odată până te-ĭ maĭ odihni, ia furca în brîu şi până mâine de dimineaţă să găteştĭ fuioarile astea de tors, penele strujite şi mălaiul pisat. Ieŭ mă las puţin că mi-a trecut ciolan prin ciolan cu nunta voastră. Dar tu să ştiĭ că eŭ dorm epureşte; şi pe lângă âştĭ douĭ ochĭ, maĭ am unul la ceafă, care şade pururea deschis şi cu care văd şi noaptea şi ziua, tot ce se face prin casă. Aĭ înţeles ce ţi-am spus?

— Da, mămucă. Numaĭ ce-va de mâncare...

— De mâncare? O ceapă, un usturoiŭ şi o bucată de mămăligă rece din poliţă, sînt destul pentru o nevastă tînără ca tine... Lapte, brînză, unt şi ouă de-am putea sclipui să ducem în tîrg ca să facem ceva parale; căcĭ casa s'a maĭ îngreuiat cu un mâncăŭ şi eŭ nu vreŭ să-mĭ pierd comîndul. — Apoĭ când înseră baba se culcă pe pat cu faţa la perete, ca sa n'o supere lumina de la opaieţ, maĭ dând a înţelege nurori-sĭ că are s'o privegheze; dar somnul o cuprinse îndată, şi habar n'avea de ce face noră-sa. Pe când soacra horăea, dormind dusă, blajina noră migăiea prin casă; acuşĭ la strujit pene, acu-şĭ îmbăla tortul, acuşĭ pisa mălaiul şi-l vîntura de buc. Şi dacă Enachi se punea pe gene-ĭ, ea îndată lua apă rece şi-şĭ spăla faţa ca nu cum-va s'o vadă ne-adormita soacră şi să-ĭ bănuiască. Aşa se munci biata noră până după miezul nopţeĭ; dar despre ziuă, somnul o doborî, şi adormi şi ea între pene, caiere, fusele cu tort şi bucul de mălaiŭ. Baba care se culcase odată cu găinele, se sculă cu noaptea în cap şi începu a trînti şi-a plesni prin casă, în cât biata noră, care de-abia aţipise, de voie, de nevoie trebui să se scoale, să sărute mâna soacreĭ şi să-ĭ arate ce a lucrat. Incet, încet nora s'a dat la brazdă şi baba era mulţumită cu alegerea ce a făcut. Peste câte-va zile cărăuşiĭ sosesc, şi tînăra nevastă văzîndu-şĭ bărbăţelul, maĭ uită din cele necazurĭ!

Nu trece mult şi baba pune la cale şi pe feciorul cel mijlociŭ; şi îşĭ ia un suflet de noră întocmaĭ după chipul şi asemĕnarea celeĭ d'întâĭ: cu deosebire numaĭ, că aceasta era maĭ în vîrstă şi ceva încrucişată; dar foc de harnică.

După nuntă, feciorii se duc iarăşĭ în cărăuşie şi nurorile rĕmân iar cu soacra acasă. După obiceiŭ ea le dă de lucru cu mĕsură, şi cum însereazâ, se culcă, spuind nurorilor să fie harnice şi dându le de grije ca nu cum-va să adoarmă, că le vede ochiul cel neadormit.

Nora cea maĭ mare tălmăci apoĭ celeĭ-l'alte despre ochiul soacră-si cel a toate vĕzător, şi aşa una pe alta se îndemnaŭ la treabă şi lucrul eşa gârlă din mâinile lor. Iar soacra huzurea de bine. Dar binele — câte o dată — aşteaptă şi rĕŭ. Nu trece tocmaĭ mult şi vine vremea de însurat şi feciorului celuĭ mic. Baba însă voia cu orĭ-ce chip să aibă o troiţă nedespărţită de nurorĭ... de aceia şi chitise una de maĭ 'nainte. Dar nu'ĭ tot-d'a-una cum se chiteşte, ce'ĭ şi cum se nemereşte. Intr'o bună dimineaţă, feciorul mameĭ îĭ şi aduce o noră pe cuptor. Baba se scarmĕnă de cap, dă la deal, dă la vale, dar n'are ce face; şi de voie, de nevoie, nunta s'a făcut şi pace bună.

După nuntă, bărbaţiĭ din noŭ se duc în treaba lor şi nurorile rĕmân iar cu soacra acasă. Baba iarăşĭ le dă de lucru cu mĕsură, şi cum vine seara, se culcă după obiceiŭ. Cele douĕ nurorĭ vĕzĕnd pe cea maĭ tênĕră codindu-se la treabă, îĭ zic:

— Da nu te tot codi, că mămuca ne vede.

— Cum? Eŭ o vĕd că doarme. Ce fel de treabă e aceasta? Noĭ să lucrăm şi ea să doarmă?

— Nu căuta că horăeşte, zise cea mijlocie, mămuca are la ceafă un ochiŭ neadormit, cu care vede tot ce facem, şi apoĭ tu nu ştiĭ cine'ĭ mămuca, n'aĭ mâncat nicĭ o dată moarea eĭ.

— La ceafă?..... vede toate? n'am mâncat moarea eĭ?... Bine că 'mĭ-am adus aminte... Dar ce mâncăm noĭ, fetelor—hăĭ?

— Ia răbdărĭ prăjite, dragă cumnăţică... Iar dacă eştĭ flămândă, ia şi tu o bucată de mămăligă din colţar şi cu nişte ceapă şi mănâncă.

— Ceapă cu mămăligă? D'apoĭ neam de neamul meŭ n'a mâncat aşa bucate. Da slănină nu'ĭ în pod? unt nu'ĭ? ouă nu's?

— Ba sunt de toate, ziseră cele douĕ, dar sunt ale mămucăi.

— Eŭ cred că tot ce'ĭ a mămucăĭ e şi al nostru': şi ce'ĭ al nostru e şi al eĭ.—Fetelor, hăĭ! s'a trecut de şagă. Voĭ lucraţĭ, că eŭ mĕ duc să pregătesc ceva de-a mâncăreĭ; ştiĭ, colea, ceva maĭ omeneşte; şi acuşĭ vĕ chiem şi pe voĭ.

— Doamne ce vorbă ţi-a eşit din gură! ziseră cele douĕ. Vreĭ să ne aprindem paie în cap? Să ne asvêrle baba pe drum?

— Lasă dacă v'a durea capul. Când v'o întreba pe voĭ, să daţĭ vina pe mine şi să lăsaţĭ să vorbesc eŭ pentru toate.

— Apoĭ dar.. de!.. fă cum ştiĭ: numaĭ să nu ne bagĭ şi pe noĭ în belea.

— Haĭ, fetelor, tăceţĭ gura vĕ meargă; că nu'ĭ bună pacea şi mĭ-e dragă gâlceava. Şi ese cântând:

Vaĭ sĕracu omu prost,
Bun odor la casă a fost!

Nu trece nicĭ un ceas la mijloc, şi un cuptor de plăcinte, câţĭ-va puĭ pârpăliţĭ în frigare şi prăjiţĭ în unt, o străchinoae de brânză cu smântână şi mămăliguţa eraŭ gata. Apoĭ iute chiamă şi pe cele-l'alte douĕ în bordeiŭ şi se pun la masă cu toatele.

— Haĭ fetelor, mâncaţĭ bine şi pe Domnul lăudaţĭ, că eŭ mĕ reped în cramă s'aduc şi un cofăel de vin ca să meargă plăcintele acestea maĭ bine pe gât.

După ce aŭ mâncat şi aŭ bĕut bine, ie-a venit a cânta, ca Rusuluĭ din gura gârliciuluĭ.

„Soacră soacră, poamă acră! „Ieşĭ afară
„De te-aĭ coace, cât te-aĭ coace, „Ca o pară;
„Dulce tot nu te-aĭ maĭ face... „Intri'n casă
„De te-aĭ coace un an „Ca o coasă
„Şi-o vară „Şezĭ în unghiŭ
„Tot eştĭ acră şi amară „Ca un junghiŭ.

Şi-aŭ mîncat şi-aŭ bĕut şi-aŭ cântat până aŭ adormit cu toatele pe loc. Când se scoală baba în zorĭ de ziuă, ia nurorĭ dacă aĭ de unde. Iese afără speriată, dă în colo, dă pe d'incolo şi când intră în bordeiŭ, ce să vadă? Bietele nurorĭ jeleaŭ pe soacră-sa... Pene împrăştiate pe jos, fărmăturĭ, blide aruncate în toate părţile, cofăelul de vin rĕsturnat, ticăloşie mare!...

— Da ce-ĭ acolo? strigă baba înspăimântată!

Nurorile atuncĭ sar arse în picioare; şi cele maĭ marĭ încep a tremura ca varga, de frică, şi lasă capul de ruşine. Iar cea cu pricina, respunde:

— Da bine, mămucă, nu ştiĭ c'aŭ venit tătuca şi cu mămuca şi le-am făcut de mîncare, şi le-am scos un cofăel de vin; de aceea ne-am chefăluit şi noĭ o leacă. Ia chiar maĭ dineaorea s'aŭ dus.

— Şi m'aŭ văzut cuscriĭ cum dormeam?

— D'apoĭ cum să nu te vază, mămucă?

— Ş'apoĭ de ce nu m'aţĭ sculat? mînca-v'ar ciuma, să vĕ mănînce!

— D'apoĭ de, mămucă, fetele aceste aŭ spus că d-ta vezĭ tot; şi de aceea am gândit că eştĭ mînioasă pe tătuca şi pe mămuca, de nu te scolĭ. Şi eĭ eraŭ aşa de mâhniţĭ, de maĭ nu le-a ticnit mîncarea.

— Eĭ lasă, ticăloaselor, că v'oiŭ dobzăla eŭ de acu'nainte.

Şi de atuncĭ nurorile n'aŭ maĭ avut zi bună în casă cu baba. Când îşĭ aducea ea aminte de puicele cele nadolence şi boghete, de vinişorul din cramă, de răsipa ce s'a făcut cu munca eĭ, şi c'aŭ vĕzut'o cuscriĭ dormind aşa lăfăiată, cum era, crepa de ciudă şi rodea în nurorĭ, cum roade cariul în lemn.

Se lehămetesiseră până şi cele douĕ de gura cea rea a babeĭ; şi cea maĭ tînără găsi acum prilej să-ĭ facă pe obraz şi să orînduiască tot o-dată şi moştenirea babeĭ prin o diată ne maĭ pomenită până atuncĭ, şi iată cum:

— Cumnatelor, zise ea într'o zi, când se aflaŭ singure în vie, nu putem trăi în casa aceasta, de n'om face toate chipurile să scăpăm de hîrca de babă.

— Ieĭ cum?

— Să faceţĭ cum v'oiŭ învĕţa eŭ şi habar să n'aveţĭ.

— Ce să facem? întrebă cea maĭ mare.

— Ia dăm busta în casă la babă, şi tu s'o ieĭ de cânepa draculuĭ şi s'o trăsneştĭ cu capul de păretele cel despre rĕsărit, cât îĭ putea; tot aşa să facĭ şi tu cu capul babeĭ, de păretele cel despre apus, şi-apoĭ ce i-oiŭ maĭ face şi eŭ veţĭ vedea voĭ.

— D'apoĭ când or veni aĭ noştri?

— Atuncĭ voĭ să vĕ faceţĭ moarte 'n păpuşoĭ, să nu spuneţĭ nicĭ laie nicĭ bălaie. Oiŭ vorbi eŭ şi cu dênşi şi las dacă va fi ce-va.

Se înduplecară şi cele douĕ, intrară cu toatele în casă, luară pe babă de pĕr şi o isbiră cu capul de păreţĭ până i'l dogiră. Apoĭ cea maĭ tînără fiind maĭ şugubaţă de cât cele douĕ, trînteşte baba în mijlocul caseĭ, şi o frămîntă cu picioarele, şi-o ghigoseşte ca pe dênsa; apoĭ îĭ scoate limba afară, i-o străpunge cu acul şi i-o presară cu sare şi cu piperiŭ aşa că limba îndată se umflă şi biata soacră nu maĭ putu zice nicĭ cîrc! şi slabă şi stîlcită, cum era, căzu la pat bolnavă de moarte. Apoĭ nurorile dupe sfătuirea celeĭ cu pricina, aşezară baba într'un aştenut curat, ca să-şĭ maĭ aducă aminte de când era mireasă; şi după aceea începură a scoate din lada babeĭ valurĭ de pînză, a-şĭ da ghiont una alteia şi a vorbi despre stîrlicĭ, toiag, năsălie, podurĭ, paraua din mâna mortuluĭ, despre găinele orĭ oaia de dat peste groapă, despre strigoĭ şi câte alte năzdrăvăniĭ înfiorătoare; în cât numaĭ aceste eraŭ de ajuns, ba şi de întrecut, s'o vîre în groapă pe biata babă.

Iaca fericirea visată de maĭ înainte, cum s'a împlinit!

Pe când se petreceaŭ acestea, iacă s'aud scîrţiind nişte care: bărbaţiĭ veneaŭ. Nevestele lor le ies întru întîmpinare şi după sfătuirea celeĭ maĭ tinere, de la poartă s'aruncă în gâtul bărbaţilor şi încep a-ĭ lua cu vorba şi a'ĭ dezmierdă care de care maĭ măgulitor.

— Da ce face mămuca? întrebară cu toţiĭ de-o-dată, când dejugaŭ boiĭ.

— Mămuca, le luă cea maĭ tînără vorba din gură, mămuca nu face bine, ce face; are de gând să ne lese sănătate, sîrmana.

— Cum? ziseră bărbaţiĭ înspăimântaţĭ, scăpând resteele din mână.

— Cum? Ia sunt vre-o cincĭ, şase zile, de când a fost să ducă viţeiĭ la suhat şi un vînt rĕŭ, pe semne, a dat peste dînsa sîrmana!.. ielele i-aŭ luat gura şi picioarele.

Fiĭ să reped atuncĭ cu toţiĭ în casă la patul mâne-sa; dar biata babă iera umflată cât o bute şi nicĭ nu putea bleşti măcar din gură; simţirea însă nu şĭ'o pierduse de tot. Şi vĕzêndu'ĭ îşĭ mişcă puţin mâna şi arătă la nora cea mare şi la păretele de la rĕsărit, apoĭ arătă pe cea mijlocie, şi păretele despre apus, pe urmă pe cea maĭ tênără şi jos în mijlocul caseĭ; după aceea de abia putu aduce puţin mâna spre gură şi îndată căzu într'un leşin grozav.

Toţĭ plângeaŭ şi nu se puteaŭ dumeri despre semnele ce face mama lor. Atuncĭ nora cea tênără zise, prefăcêndu-se că plânge şi ea:

— Da, nu înţelegeţĭ ce vrea mămuca?

— Nu, ziseră ieĭ.

— Biată mămucă lasă cu limbă de moarte: că fratele cel mare să ia locul şi casa cea despre îrĕsărit; cel mijlociŭ cea despre apus; iară noĭ ca mezinĭ ce sîntem să rĕmânem aicĭ, în casa bătrânească.

— Cĕ bine maĭ zicĭ tu, nevastă, rĕspunse bărbatul sĕŭ. Atuncĭ ceĭ-l'alţĭ ne maĭ avênd încotro şovăi diata rĕmase bună făcută.

Baba muri chiar în acea zi şi nurorile despletite, o boceaŭ de vuia satul. Apoĭ peste douĕ zile o îngropară cu cinste mare şi toate femeile din sat şi de prin meleagurile vecine vorbeaŭ despre soacra cu treĭ nurorĭ şi ziceaŭ:

— Ferice de dênsa c'a murit, că ştiŭ că are cine-o boci!

Informaţiuni

O ceartă mare a fost în Consiliul de miniştri care s'a ţinut Sâmbătă la Sinaia, sub preşedinţa Regeluĭ.

Această ceartă, care ar putea produce o criză ministerială, este rezultatul opoziţieĭ pe care o face D. General Manu intrăriĭ în Minister a D-luĭ Holban, cum şi retragereĭ D-luĭ Pĕucescu.

Am primit primul volum din *scrierile luĭ Ioan Creangă* şi credem că cea maĭ bună dare de seamă ce putem face asupra acestuia, nu poate fi alta de cât a da cititorilor noştri câte-va din povestile ce el coprinde.

Murdăria D-luĭ Brociner Nunta din Vălenĭ *a fost* fluerată româneşte *la Sibiĭ.*

Preţul cerealelor în portul Brăileĭ aŭ fost alaltă- erĭ ast-fel:

Grâŭ 57 lbr. 11 leĭ; — $60\frac{1}{2}$ lbr. 12,75.

Orz 41 lbr. 6 leĭ; — 48 lbr. 7,80.

Porumb $59\frac{1}{4}$ lbr. 755.

Alaltă-ierĭ la 5 ore s'a ţinut un consiliŭ de miniştri. sub preşepenţia generaluluĭ Manu.

D. Teodor T. Burada, cunoscutul profesor al conservatoruluĭ din Iaşi, a dat Sâmbăta trecută, la Lugoş în Banat, un mare concert instrumental.

D. I. Vera, casier plătitor la căile ferate, a scăpat ca prin minune de o moarte sigură; dar scăparea sa a costat viaţa a 3 lucrătorĭ şi schilodirea a alţĭ patru.

Iată cum s'aŭ petrecut lucrurile:

Acum câte-va zile, D. Vera avea să se ducă să plătească lucrătorilor de pe linia Filiaşĭ-Tîrgu-Jiu. De obiceiŭ, D-sa făcea acest drum cu tresina; de astă-dată însă, s'a dus cu trenul.

Imediat după plecarea trenuluĭ, şeapte lucrătorĭ pleacă—după cererea D-luĭ inginer Nicolescu—cu tresina şi ajungénd pe podul de lângă staţia Bărbăteştĭ, tresina deraiază şi lucrătoriĭ cad de la o înălţime de peste 6 metri.

Treĭ aŭ murit; ceĭ lalţĭ sînt grav răniţĭ.

S'a constatat că accidentul e datorit intenţiuneĭ criminale a unuĭ locuitor din Bărbăteştĭ cu treĭ fiĭ aĭ sĕĭ, carĭ aŭ pus bolovanĭ pe şine, crezênd că va veni casierul, pe care voiaŭ să'l prade.

Criminalii sînt arestaţĭ.

Ştirĭ Telegrafice

BELGRAD 18, Septembrie. — S'a constatat într'un mod oficial că cartuşa n'a făcut explozie sub roata trăsureĭ regale dar sub acea a aghiotanţilor.

Agenţia din Belgrad confirmă resultatul alegerilor ce s'a trimes erĭ prin telegraf.

Ea observă cu această ocasiune că liberaliĭ aŭ putut câştiga câte-va scaune mulţumită numaĭ principiuluĭ stabilit că şi minorităţile să fie reprezentate; de aceea d. Garaşanin a fost ales în districtul Dunăreĭ cu 1363 voturĭ contra 8500 voturĭ radicale; deputatul ales în districtul Pozarevaci a obţinut 1500 voturĭ şi radicaliĭ 17,000.

BERNE, 18 Septembre. — Consiliul federal a informat pe consiliul naţional că speră după plebiscit să poată reintegra guvernul Tessinuluĭ, dar că nu poate să comunice încă o deciziune definitivă.

MADRID, 18 Septembre. — *In Madrid şi Barcelona s'a ţinut ierĭ maĭ multe meetingurĭ în favoarea Portugalieĭ; s'aŭ pronunţat discursurĭ pentru unitatea Iberică. Meetingul din Barcelona a trimes o telegramă prin care spune că se asociază la revendicările poporuluĭ portugez.*

Ziarul oficial publică un decret prin care guvernul este autorizat să emită pentru suma de 875 milioane de pesetas bilete ipotecare cubane 5 la sută.

Cronica ştiinţifică

Dinţiĭ Omuluĭ

Invĕţaţiĭ carĭ se îndeletnicesc cu studiul suferinţelor omuluĭ aŭ început să dea precumpănire Etiologieĭ, adică adîncireĭ cauzelor de boală, şi Higieneĭ, adică invĕţămîntuluĭ de prevenire a verĭ căreĭ boiĭ. In adevĕr, nimic maĭ logic şi maĭ adevĕrat. Interesul nostru este să prevenim, dacă putinţă este, îmbolnăvirea noastră, iar nu să cătăm vindecarea boaleĭ deja declarate. Aşa fiind, se înţelege că orĭ-ce studiŭ higienic este bine venit şi nu putem de cât să ne bucurăm că specialiştiĭ noştri aŭ început să popularizeze cunoştinţele higienice.

Dinţiĭ omuluĭ, despre carĭ uniĭ cred că pot fi lăsaţĭ fără îngrijire, sunt organe de cea maĭ însemnată importanţă. Ele sfărîm alimentele, fac cu putinţă impregnarea lor cu salivă, contribue decĭ la uşurarea digestiuneĭ şi absorbţiuneĭ.

Pe lângă acestea dinţiĭ slujesc la articulaţiunea sunetelor şi daŭ figureĭ o expresie frumoasă. Lipsa dinţilor are o înrîurire foarte vătămătoare asupra organizmuluĭ şi numaĭ aceĭ ce n'aŭ dinţĭ pot înţelege serviciul ce a făcut D. Flittman, dentist în Focşanĭ, când a luat folositoarea hotărîre de a populariza învĕţămintele higienice asupra dinţilor. Cartea D-luĭ Flittman, intitulată „Dinţii omuluĭ“, este în adevĕr cât se

FOITA ZIARULUI „ADEVĔRUL“

28

ALEXIS BOUVIER

SOLDAŢII DESNADAJDUIREI

PARTEA II.

Francia în 1871

XIII.

Istoria luĭ Herbeau

El continuă:

— Viaţa noastră e în mâinile luĭ Herbeau, ne are situaţiunea în palmă; e destul să facă o destăinuire şi suntem perduţĭ. Poziţiunea noastră e lămurită, nu trebue să dăm îndĕrât în faţa cuvêntuluĭ propriŭ care o califică.

Herbeau poate aduce împotriva noastră douĕ acuzaţiunĭ zdrobitoare.: asasinatul din noaptea de 21 Iunie 1848 şi bigamia.

— Dar atuncĭ mergem la galere.

— Mergem la galere, şi pierdem tot chiar şi pe copii noştri.

— Trebue să eşim din situaţia asta.

— Mĭ-o maĭ spuĭ asta? respunse contele furios.

— Ce să facem?

— Crima se asigură prin crimă.

— Nu e un alt mijloc de a ne curăţi de Herbeau?

— Un alt mijloc nu vĕd.

— Cine îţĭ spune că Herbeau te-a recunoscut?

Cine îţĭ spune că are să'ţĭ ceară socoteala de trecut?

— Ulric e lângă Herbeau. Şi prevĕd eŭ, că peste câte-va zile va destăinui toate celea ce s'aŭ petrecut.

— Pentru ce?

— Pentru că Herbeau e în drept, pentru că Herbeau a fost victima, pentru că Herbeau îşĭ iubea copii.

— Ar fi maĭ prudent însă să preîntêmpinăm atacul.

— Ce crezĭ să facĭ, atuncea? zise contele, încrucişându'şĭ braţele.

— Să nu ne izbim. Să tăcem, să lucrăm în linişte, să nu bruscăm lucrurile, situaţiunea actuală a loculuĭ în care ne aflăm ne ajută; încurcătura asta, provocată de rezboĭ, apĕră de o cam dată de orĭ-ce urmărire. Să încercăm prin înşelăciune să'l atragem pe Ulric, maĭ ales până a nu'ĭ fi vorbit ce-va Herbeau.

— Atuncĭ să plecăm, să părăsim maĭ curând Fraucia căcĭ ştiŭ de la Herman că de câte-va zile suntem semnalaţĭ ca agenţĭ. Să mergem în Elveţia, de acolo scriŭ luĭ Ulric că sunt greŭ bolnav. Va veni.

— Va veni, zise Ange, dacă Herbeau nu i-o fi zis nimic.

Ceĭ doĭ culpabilĭ tăcură; simţeaŭ că li se apropie ceasul pedepsireĭ.

Douĕ-zecĭ de anĭ de fericire cumpĕrată prin crimă, nu trebuiaŭ, nu puteaŭ să remână nepedepsiţĭ.

Ange rupse tăcerea, şi zise:

— Atâta mĕ rog luĭ D-zeŭ, ca Ulric să nu ştie nimic.

Uşa se deschise în momentul acela; Ange întoarse capul şi îngălbeni. Ulric intrase pe uşe.

Maĭ nainte de a merge maĭ departe să spunem câte-va cuvinte asupra personagelor presentate cititoruluĭ.

Luĭ Celeste Darthoy pe care'l lăsasem agent secret, i se dădu într'o zi o misiune anevoioasă şi o îndeplini cu multă dibăcie.

Din ziua aceia, înaintă repede în nenorocita meserie ce'şĭ alesese; din simplu agent, ajunsese un spion politic primejdios.

După o călătorie ce făcu în Italia, înaintea resbeluluĭ din 1859, se întoarse plin de decoraţiĭ.

Norocul îĭ surâdea; pentru a'şĭ face loc în lume şi pentru a se pune la adăpostul urmaşilor acelora care şĭ'ar fi putut aduce aminte de numele sĕŭ, a crezut de trebuinţă să şĭ'l schimbe.

Mijlocul ales fu din cele maĭ simple; în epoca în care trăim, când toate cărţile de vizită sunt constelate cu crucĭ, stele, steme, particule, îşĭ făcu şi el carta ast-fel:

"*C-te d'Arthoy*"

Oameniĭ îl interpretară ast-fel:

"*Contele d'Arthoy.*"

Tot zicêndu-ĭ unul şi altul conte, Celert începu a se crede cu tot dinadinsul că e. Puse atuncĭ pe cărţile de vizită o coroană şi maĭ jos:

„*Contele d'Arthoy*“.

Iar şi maĭ jos: „ataşat la ambasada Italieĭ“

Atuncĭ începu traiul neruşinat al Conteluĭ d'Arthoy.

Se schimbase puţin; avea pe icĭ pe colo încreţiturĭ pe frunte şi pe faţă, dar pĕrul şi mustăţile îĭ remăseseră tot negre.

Contesa d'Arthoy era în ultima fasă de frumuseţe, a femeeĭ care a trecut peste patru-zecĭ de anĭ. Se cam îngrăşase puţin, dar gura-ĭ era tot fragedă şi surâzĕtoare, şi pĕrul, negru de tot, îĭ încadra de minune faţa. Nicĭ o încreţitură pe obraz: Ange uitase trecutul sĕŭ.

Cum intră Ulric, salută cu răceală, apoĭ merse la contele, şi-ĭ zise:

— Domnule, vroesc să vorbesc mameĭ.

Contele, mirat, zise:

— Ce spuĭ?

— Vreaŭ să vorbesc mameĭ, repetă tênĕrul.

— Ce poţĭ vorbi mameĭ d-tale şi eŭ să nu pot şti?

— Vroesc să-ĭ vorbesc de crimele în care aĭ silit-o să te ajute.

Contele îngălbeni, şi se uită ţintă la Ulric; Ange, speriată, începu a plânge.

— Unde te socoţĭ, domnule? cuĭ crezĭ că vorbeştĭ? zise cu îndrăzneală d'Arthoy. După toate greşelile, viĭ acum să insulţĭ pe tatăl dumitale?

Ulric îĭ rĕspunse:

— Nu eştĭ tatăl meŭ.

— Ce spuĭ?

— Zic, rĕspunse Ulric, că cunosc cele petrecute în noaptea de 21 Iuniŭ.

Ştiŭ că, printr'o procedare odioasă, după ce l'aĭ necinstit, aĭ căutat să omorĭ pe tatăl meŭ. Ştiŭ că de doĭ anĭ m'aĭ făcut să port un nume dispreţuit de toţĭ, demn de dispreţ prin trecutul sĕŭ, demn de dispreţ prin serviciile infame ce a făcut acelora carĭ aŭ aruncat Francia în prăpastia în care e astăzĭ. Ştiŭ în sfîrşit cine eştĭ. Vreaŭ de azĭ înainte să port numele meŭ de Ulric Herbeau!

Apoĭ se adresă mă'seĭ.

—Mamă, spune că sunt fiul luĭ Jaques Herbeau.

Ange căzu în genunchĭ înaintea fiuluĭ eĭ; Dumnezeŭ o sdrobia sub greutatea greşeleĭ făcute, o pedepsea tocmaĭ în cea ce o făcuse să trăiască, în dragostea copiluluĭ sĕŭ; mama roşa înaintea fiuluĭ.

— Ulric, iartă-mĕ!... şi începu să plângă.

Contele era prăpădit.

— Ţi-am spus, zise Ulric, că vroesc să vorbesc cu mama. Te rog, domnule, să ne laşĭ singurĭ câte-va momente.

Darthoy se codea; dar Ange îĭ făcu un semn de rugăminte, şi el se retrase.

Ulric închise uşa, şi se apropiă apoĭ de mă'sa.

— Nu viŭ să judec purtarea dumitale, sufer de ceea ce s'a întîmplat şi n'am dreptul să mă plâng; orĭ cât de îngrijitoare ar fi situaţiunea, orĭ şi ce nenorocire m'ar aştepta, trebuie să o primesc aşa cum e şi să tac, un fiŭ nu poate judeca şi osândi pe mama luĭ; dragostea mea poate să se micşoreze, dar respectul, nu.

— Ulric! Poate că nu eram aşa vinovată pre cât par.

(Va urma).

poate de populară şi expune într'un chip lămurit toate cunoştinţele anatomice, histologice şi fiziologice privitoare la dinţiĭ noştri. Atinge de asemenea puţin din patologia dentară şi dă preferinţă, cu drept cuvînt, capitoluluĭ în care se ocupă de sfaturile curat preventive ale boalelor de care în deobşte sufĕr organele noastre de sfărîmare şi măcinare.

După D. Flittman, dinţiĭ omuluĭ trebue să fie îngrijiţĭ chiar din timpul vieţeĭ fetale, adică din timpul când copilul se află în pîntecele mameĭ, căcĭ dinţiĭ încep a se forma deja între a şasea şi a şaptea sĕptămână a vieţeĭ intrauterine. „Este decĭ evident, zice D-sa, că sănĕtatea mameĭ va avea o influenţă bine hotărîtă asupra desvoltăreĭ organelor cavităţeĭ bucale, precum înrîurează întreaga desvoltare a fătuluĭ. O mamă prost hrănită, supusă la muncĭ excesive, trăind într'o casă umedă, întunecoasă, într'o despărţire infectă, murdară, se înţelege că nu va dispune de materialul necesar uneĭ desvoltărĭ perfect normale a fătuluĭ ce va purta în sînul eĭ. Dar daca întreg organizmul fătuluĭ nu se va desvolta cum trebue, fireşte că şi organele cavităţeĭ bucale vor fi rĕŭ construite, slabe, etc.

(Dinţiĭ omuluĭ pag. 43).

Cu alte cuvinte, până şi buna stare a dinţilor depind de *buna stare materială* a omuluĭ,

Cu cât decĭ trebue să fie dependentă sănĕtatea generală a omuluĭ de starea sa socială?—Recomandăm cititorilor noştri cartea D-luĭ dentist Flittman; ea merită a fi citită de toţĭ aceĭ carĭ se interesează de sănĕtatea lor.

Medicus.

Sahabaham XXVII si primul seu ministru

Istorie persiană

Şahul Şahabaham XXVII. poruncĭ într'o bună dimineaţă primuluĭ sĕŭ ministru ca să facă recensământul tutulor nătărăilor din imperiul sĕŭ şi să'ĭ dea apoĭ o listă exactă.

Vizirul se apucă de lucru şi în capul listeĭ, care era foarte lungă, puse numele mareluĭ stăpânitor.

Acest din urmă se întêmplase să fie în toane bune şi se mulţumi a întreba pe primul-ministru pentru ce anume i se cuvenea cinstea asta mare.

— Sire, respunse sfetnicul, v'am pus în capul listeĭ fiind-că acum douĕ zile dabia aţĭ dat o sumedenie de banĭ pentru cumpĕratorĭ de caĭ în streinătate, unor oamenĭ cu totul necunoscuţĭ şi carĭ nu se vor maĭ întoarce nicĭ-o-dată.

— Crezĭ că n'aŭ să se maĭ întoarcă?

Dar dacă s'ar întoarce?

— Atuncĭ, am să şterg numele vostru, şi am să pun numele lor în capul listeĭ.

Darea la semn

Sâmbătă 22 (4) şi Duminică 23 (5) Septembre 1890, va avea loc serbarea dăreĭ generale la semn organizată de Societatea de Dare la semn din Bucureştĭ.

Programa Serbăreĭ

Ziua I.— Adunarea membrilor Societăţeĭ cu armele şi semnele lor distinctive în grădina Societăţeĭ. Deschiderea dăreĭ la semn de către Preşedintele Societăţeĭ. Dare la semn. Dejun à la carte. Urmarea dăreĭ la semn.

Ziua II.—Dare la semn. Dejun à la carte. Urmarea dăreĭ la semn. Distribuţiunea premiilor. Banchet în hala tiruluĭ. Petrecere musicală în hală şi grădina Societăţeĭ.

Planul de dare la semn

Distanţa mare 340 metri, distanţa mică 175 metri, distanţa de pistol 25 metri; Tragere la concurenţă, tragere la cel maĭ bun carton distanţa mică, tragere la puncte asupra negrelor, tragere la globurĭ sburătoare, (pentru puştĭ cu alice. Imitaţie a tiruluĭ la porumbeĭ).

Consiliul face un călduros apel la d-niĭ membri aĭ Societăţeĭ, ca în consideraţiune atât a numĕruluĭ cât şi a valoareĭ premielor destinate pentru această serbare, să bine-voiască a o visita în numĕr maĭ mare, participând la tragere şi la banchetul ce se va da în onoarea zileĭ.

Consiliul 'ĭ roagă tot-d'o-dată a oferi şi d-lor premiĭ din parte-le pentru încuragiarea în de obşte a tutulor trăgătorilor.

NB. In cas de timp nefavorabil serbarea se va amâna pentru o altă zi care se va face cunoscut în urmă.

Omor pentru o bucata de funie

Locuitorul Gheorghe Mândru, căsătorit, în etate de 32 anĭ, agricultor, din comuna Bucecea, plasa Siretu, judeţul Botoşanĭ, a fost omorît mişeleşte de Ión Lamaşanu, cantonist la cantonul No. 24 al căilor ferate ce trece de la Bucecea spre Botoşanĭ. Iată cauza:

O vacă a cantonistuluĭ, făcea dese stricăciunĭ în grădina caseĭ luĭ Mândru care este aproape de canton.

Sĕptămâna trecută, intrând vaca în grădină, Mândru voind să o prindă, a pus mâna pe funia aninată pe coarnele vaceĭ, ea zmucindu-se, a rupt funia şi a fugit, rĕmâind în mâna luĭ Mândru o bucată, care nu făcea 2 banĭ. La 9 curent seara, pe la orele 10, când Mândru era ocupat cu desfacerea păpuşoilor, intră în ogradă cantonierul cu pretenţiunea că de ce 'ĭ-a rupt funia, şi să 'ĭ arate stricăciunea făcută de vita sa. Fără ca nenorocitul Mândru să iasă din ogradă, cantonierulŭ l'a lovit în cap şi coaste cu un ciocan ce 'ĭ servea la linie. La prima lovitură în cap bietul Mândru a căzut la pămînt fără simţire, fiindu'ĭ limba tăiată şi scoasă afară, nu s'a auzit nicĭ un ţipĕt, după vre-o douĕ ore fu găsit cu puţină suflare, şi transportat la spitalul din Botoşanĭ, cu tot ajutorul medical, a murit Mercurea trecută 12 curent.

Nenorocitul a luptat în rezbelul de la 1877—1878, şi i s'a dat decoraţiunĭ pentru vrednicia sa. — Consăteniĭ sĕĭ îl plâng, fiind-că era om cinstit, bun şi harnic.

El lasă în urmă-ĭ o tînĕră soţie şi un copilaş de 9 lunĭ, fără sprijin.

Ar fi, credem, just şi echitabil ca statul să vină în ajutorul victimelor lăsate de un monstru ca Lămăşanu care a maĭ fost 3 lunĭ în arestul preventiv, pentru complicitate la falşificare de monedă.

Instrucţiunea a dat mandat de aducere în contra ucigaşuluĭ, care a dispărut.

Cu această neplăcută ocasiune, atragem osebita atenţiune a d-luĭ ministru de interne, şi'l rugăm să bine-voiască a ordona sever ca *Capul* plăşeĭ Siretu să nu pue în a 18 lea linie fapte de omor, şi furturile ce cu duiumul se trec prin acea blagoslovită plasă, şi să le raporteze spre ştiinţă.

Balin.

ULTIME INFORMATII

Şase marĭ case comerciale din portul Brăila, zice „Posta" din Galaţĭ, să clatină foarte rĕŭ şi sunt în punct de a cădea; una din ele, Jacson, a şi dat faliment, după câte ni se spune.

Comerciul brăilean din cauza suireĭ preţuluĭ grânelor în cele douĕ marĭ porturĭ ale noastre perde aproape şase milioane. Perderea vine de acolo, că în vederea frumoaseĭ speranţe ce da recolta, comercianţiĭ vînzătorĭ de cereale aŭ făcut pe piaţa Engltereĭ vênzĕrĭ cu 14 celinĭ carterul pe când preţul curent era de 16 celinĭ şi fiind-că trebuia să facă predările în Septembre şi Octombre, din cauză că recolta sperată n'a eşit după cum se aştepta. Cumpărările de cumpărătorĭ să fac actualmente în porturile noastre cu 18 şi 19 celinĭ carterul, pe când în pieţele strĕine preţurile sunt maĭ micĭ.

Tot comerţul pe credit, în cereale, perde anul acesta, singurĭ ceĭ carĭ aŭ făcut comerţ pe socoteala propriuluĭ lor capital căştigă.

D. Antoine Licen, consul onorariŭ al Austro-Ungarieĭ la Constanţa, a fost desĕrcinat de funcţiunile sale după propria sa cererere; el a fost decorat cu crucea ordinuluĭ „François Joseph."

Vice-consulul Neumann, actualmente la Bucureştĭ, trece la Constanţa.

Un fapt pe cât de barbar pe atât de mişelesc s'a petrecut Vinerĭ la manevrele de la Buftea.

Un sub-locotenent anume Enescu, din regimentul 5 de dorobanţĭ, fiind beat a scos sabia şi a tăiat nasul la un soldat. Drept orĭ-ce pedeapsă acest gâde a fost arestat acasă cincĭ zile, din ordinul d-luĭ Colonel Iarca.

Se vorbeşte că ceĭ marĭ vor să ascunză acest fapt stăruind pe lângă soldat să nu maĭ reclame.

Punem în vedere d-luĭ general Vlădescu ministru de resbel, această faptă barbară, şi cerem darea în judecată a acestuĭ barbar care degradează epoletul ce poartă.

Pe lângă cele douĕ persoane de carĭ am vorbit în numĕrul nostru trecut că aŭ câştigat la lotăria *Preseĭ*, s'a maĭ prezentat la casierul societăţeĭ D-ra Ana Hamat, cu No. 2,714, care a câştigat *Serviciul de argint* şi D. Al. Sarvasi, cu No. 44, care a câştigat ceasornicul bărbătesc de argint.

Dintre aspiranţiĭ la prefectura de Argeş, cel maĭ aprig vînĕtor este D. Toma Lerescu, pe care concentraţiĭ nu 'l voesc, de oare-ce e cel maĭ... încetinel din nepoţiĭ D-luĭ I. C. Brătianu.

Decĭ D. Vera va maĭ sta câteva zile până i se va găsi un înlocuitor.

Afacerea de la creditul urban din Iaşĭ s'a amânat din noŭ.

Frigurile palustre carĭ un moment aŭ bântuit trupele de la Buftea, aŭ dispărut cu totul şi starea trupelor este foarte bună acum, maĭ ales că timpul este foarte frumos.

Alergările de la hipodrom s'aŭ amânat pentru zilele de 7 şi 14 Octombre.

De la un timp încoace, avem trista ocaziune d'a inregistra maĭ în fie-care zi sinuciderĭ. Aşa erĭ pe la orele 2 p. m., în aleiul drept de pe şoseaua Chiselef, un anume Gheorghe Nicolau, din oraşul Turnu Severin, în etate de 45 de anĭ, comersant de lemne, şi-a tras un foc de revolver în inimă.

Comisarul secţieĭ respective fiind înştiinţat şi venind la faţa locului, a dispus transportarea nenorocituluĭ, care se află în agonie, la spitalul Filantropia.

La întrebările făcute asupra cauzelor care l'aŭ împins a se sinucide, a respuns că a pierdut în comerţ toată averea ce o avea în sumă de 16.000 leĭ.

Trist.

D. şi D-na Alexandru Marghiloman aŭ sosit în Capitală şi aŭ luat, într'un mod provizoriŭ, domiciliul la hotelul Bulevard.

Din Iaşĭ ne vine ştirea că inaugurarea statueĭ luĭ G. Assaky ar fi pe cale să se amâne la Primăvară, de oare-ce comisiunea ar vrea să maĭ facă oare-carĭ modificărĭ carĭ cer un timp îndelungat.

Cumularziĭ nu se prea sinchisesc de lege şi de ordinile ministeriale spre a'şĭ da dimisia din slujbele ce le aŭ de prisos. Sunt uniĭ carĭ nicĭ nu viseazĭ la aşa ceva.

Intrebăm pe onorabilul guvern: luat'a vr'o mĕsură ca la ordonanţarea lefurilor pe luna curentă să se şteargă, *din oficiŭ*, din staturile diferitelor administraţiĭ numele acelor ce cad sub prevederile legeĭ? Orĭ are de gând să'ĭ îngădue până ce vor trece alegerile comunale?

Concursul ce era să se ţie la 15 curent, pentru catedra de Violină, rămasă vacantă prin moartea regretatuluĭ maestru L. Wiest, s'a amânat din noŭ, pe motivul că comisiunea s'a *găsit necompetentă* a judeca pe concurenţĭ, cu alte cuvinte spre a lăsa pe suplinitor să maĭ ia încă vr'un an leafa, fără bătaie de cap.

Aflăm cu o deosebită plăcere că D-l Nicolae V. Cantacuzino, ataşat la Ministerul de externe, a fost avansat la gradul de Şef de biuroŭ cl. II în acelaş minister.

Aflăm că D-l General Budişteanu a dat un ordin de zi diviziei concentrate la Buciumenĭ şi Ciocăneştĭ prin care interzice ofiţerilor d'a primi vizitele familiilor lor.

Acest odin a produs o mare nemulţumire printre ofiţerĭ.

Azĭ s'a început, la Universitate, concursul pentru catedra de limba Francesă de la scoala profesională de fete din Craiova.

Juriul examinator se compune din D. Crăciunescu, preşedinte, dd. Leautay şi Alex. Demetrescu, membri.

Candidatele sunt Domnişoarele Filibiliu şi Drăgulănescu.

Falsificatorul de la Regia tutunurilor, Ath. Emanoilescu, a fost condamnat erĭ de curtea cu juraţĭ, în lipsă, la douĕ-zecĭ de anĭ de muncă silnică.

Posturile de medicĭ veterinarĭ la judeţele Fălciŭ, Vlaşca şi Vâlcea şi posturile de medicĭ veterinarĭ la urbele Craiova, Piteştĭ, Ploeştĭ, Focşanĭ, Călăraşĭ, Constanţa, Tulcea, Tecuciŭ, Rîmnicu-Sărat, Roman, Piatra şi Iaşĭ fiind vacante, se aduce la cunoştinţa D-lor medicĭ veterinarĭ carĭ doresc să ocupe aceste posturĭ, să adreseze cererĭ la direcţia generală a serviciuluĭ sanitar, înaintând titlurile ce posed, spre a fi numiţĭ provizoriŭ, până la facerea concursuluĭ, care se ţine în lunile Ianuarie şi Februarie anul viitor.

D. Doctor Cantacuzino a plecat la Kreutznach, chemat de D-na Zoe D. Sturdza care se află greŭ bolnavă.

La examenul pentru admiterea de bursierĭ la Lyceul St. Sabba, din 121 aspiranţĭ, aŭ reuşit următoriĭ opt, complectându-se astfel locurile vacante:

Pentru clasa I: Pantelimon M. Petre, Sterian N. Ion, Paraschivescu Ion, Bărzotescu Laurenţiu, Samarian Pompeĭ, Ionescu M. Dumitru şi Duculescu Victor.

Pentru clasa III: Pop Ştefan.

In curênd vom da în cunoştinţa publiculuĭ detaliĭ asupra procesuluĭ dintre Ştefan Petrovicĭ Armis şi A. Agapiadi, pendinte înaintea Curţeĭ de Casaţie, detaliĭ carĭ vor lumina publicul asupra mijloacelor ce s'aŭ întrebuinţat pentru a strivi 400 familiĭ de sĕtenĭ în drepturile lor câştigate de la primul proprietar Ion Rosetti.

La şcoala practică de agricultură de la Strihareţ, judeţul Olt, maĭ sunt vacante 12 locurĭ de bursierĭ pentru care se va ţinea concurs la 25 Septembre. Condiţiunile de admitere sunt: a fi fiŭ de sătean, dovedind aceasta printr'un certificat, a poseda atestatul de absolvirea cursuluĭ primar şi certificat de paupertate. Examenul de admitere se face asupra materiilor cl. IV primară. Candidaţiĭ trebue să aibă vîrsta de 15 anĭ.

Cu vaporul „Iason" al Societăţeĭ Danubiene aŭ pornit lunĭ din Galaţĭ pentru Odesa vre-o 500 emigraţĭ din Croaţia.

Tipografia Modernă Gregorie Luis Strada Academieī 24.